

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

- ΕΙΣΑΓΩΓΗ
- ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ

Λ.Β. Αθανασίου

Παθολογική Κλινική, Τμήμα Κτηνιατρικής, Π.Θ.

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

- Γενική

(medicine, internal medicine)

Pathology= παθολογική ανατομική

- Ειδική

ΥΓΕΙΑ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Όχι μόνο απουσία αναπηρίας ή νόσου αλλά κατάσταση πλήρους ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας (WHO).

ΖΩΑ

Κατάσταση λειτουργικής αρμονίας και ισορροπίας του οργανισμού και ετοιμότητας για αντίδραση κατά διαφόρων παραγόντων. Φαίνεται ως ευεξία, καλή θρεπτική κατάσταση, αποδόσεις.

ΝΟΣΗΜΑΤΑ-ΠΑΘΗΣΕΙΣ

- Νοσήματα

Δυναμικές σε εξέλιξη εξεργασίες ή λειτουργικές ανωμαλίες

- Παθήσεις

Μόνιμες στατικές καταστάσεις

ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

- Ονόματα επιστημόνων (Νόσος Carre)
- Τοπωνυμίες (Νόσος του New Castle)
- Χρώμα ιστών, αίματος (Άνθρακας)
- Θερμοκρασία σώματος και οργάνων (Πυρετός, φλεγμονή)
- Κύρια εκδήλωση (Ενζωοτική πνευμονία)
- Αιτιολογία (Λεισμανίωση, Ερλιχίωση)
- Εντόπιση και είδος νοσήματος (εντερίτιδα, βρογχίτιδα)

ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Καταλήξεις:

- -ίτιδα: φλεγμονή
- -αλγία, -δυνία: πόνος
- -ωση, -ιαση: εκφύλιση, τοξίκωση
- -ρραγία: αιμορραγία
- -αιμία: μεταβολές βιοχημικών παραμέτρων του αίματος
- -ουρία: μεταβολές στο ούρο

ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Καταλήξεις:

- -ρροια: παρουσία εκκρίματος
- Αιμο- , πυο-, υδρο-: παρουσία αντίστοιχου υγρού
- -πάθεια: βλάβη συγκεκριμένου οργάνου
- +πρόθεση: ειδικότερη εντόπιση

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Σκοπός:

- Αναγνώριση συμπτωμάτων
- Αξιολόγηση
- Διάγνωση
- Πρόγνωση
- Θεραπεία

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

- Συμπτώματα

Εκδηλώσεις με τις οποίες σημειώνεται η παρουσία των νοσημάτων

- Σημεία

Αντικειμενικά ευρήματα (από κτηνίατρο)

Στην κτηνιατρική συνώνυμα

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

- Φύση (Ανατομικά: σπληνομεγαλία, Λειτουργικά: χωλότητα, Βιοχημικά: υπασβεστιαμία)
- Έκταση (Τοπικά: βλεφαρίτιδα, Γενικά: κατάπτωση)
- Σειρά εμφάνισης (πρόδρομα: μείωση γαλακτοπαραγωγής, αρχικά: αλλοτριοφαγία σε οστεομαλάκυνση, κύρια: διόγκωση οστών, τελικά: καχεξία)
- Διάρκεια (μόνιμα, παροδικά, διαλείποντα)
- Διαγνωστική αξία (παθογνωμονικά: από μόνα τους οδηγούν σε διάγνωση, βασικά, επουσιώδη, τυχαία)

ΣΥΝΔΡΟΜΟ

Σύνολο συμπτωμάτων που εμφανίζονται πάντοτε μαζί σε ορισμένα νοσήματα

Π.χ. Πυρετός, ίκτερος

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Ερμηνεία των συμπτωμάτων και η συσχέτισή τους για τον καθορισμό του νοσήματος.

- Νοσολογική
- Αιτιολογική
- Διαφορική

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

Γνωμάτευση για την πιθανή εξέλιξη και απόληξη.

Σημαντική και η οικονομική πρόγνωση ιδιαίτερα στα παραγωγικά ζώα.

- Ευνοϊκή
- Δυσμενής
- Επιφυλακτική

ΘΕΡΑΠΕΙΑ-Στόχος

- Αιτιολογική
- Συμπτωματική
- Προληπτική
- Μεταφύλαξη

ΘΕΡΑΠΕΙΑ-Πληθυσμός

- Ατομική
- Ομαδική

ΘΕΡΑΠΕΙΑ-Οδός χορήγησης

- Per os: υδατοδιαλυτή σκόνη (wsp), πρόμιγμα(prm), δισκία tabs (βώλοι-bolus), εναιωρήματα (susp)
- Ενδομυϊκή (im)
- Υποδόρια (sc)
- Ενδοφλέβια (iv)
- Ενδοπεριτοναϊκή
- Ενδοοστική
- Ενστάλαξη στον οφθαλμό
- Ενδομαστική
- Ενδομητρική: σκόνες, εναιωρήματα, πεσσοί
- Ωτική
- Διαβροχή στο δέρμα

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Ιστορικό

Εκτίμηση περιβάλλοντος

Φυσική εξέταση

ΙΣΤΟΡΙΚΟ - Μεθοδολογία

- Συστάσεις
- Αποφυγή επιστημονικών όρων
- Ερωτήσεις με διπλωματικό τρόπο
- Αποφυγή επίρριψης ευθυνών
- Εκτίμηση της ψυχολογικής φόρτισης ιδιοκτήτη
- Επανάληψη ερώτησης με νέο τρόπο
- Διαχωρισμός παρατηρήσεων από ερμηνείες ιδιοκτήτη
- Συγκεκριμένο σχέδιο

ΙΣΤΟΡΙΚΟ – Στοιχεία ζώου ή εκτροφής

- Στοιχεία ζώου ή μονάδας
- Μέγεθος εκτροφής (αριθμός ζώων)
- Φυλή
- Ηλικίες
- Παραγωγική κατεύθυνση

ΙΣΤΟΡΙΚΟ – Πρόσφατο

- Αιτία προσκόμισης με τα στοιχεία των ζώων μπορεί να οδηγήσουν σε διάγνωση ή να αποκλείσουν διάγνωση
Π.χ. Αμνός με νευρικά συμπτώματα είναι απίθανο να έχει Scrapie
- Χρονολογική σειρά εμφάνισης των συμπτωμάτων
- Επιλογή χαρακτηριστικού ζώου αν πάσχουν πολλά για αναλυτική περιγραφή

ΙΣΤΟΡΙΚΟ – Πρόσφατο

- Ερωτήσεις

Κατανάλωση τροφής / νερού

Ρυθμός ανάπτυξης

Αναπνοή

Αφόδευση / Ούρηση

Δραστηριότητα / Κινητικότητα

Φωνή

Οσμές

Γαλακτοπαραγωγή

ΙΣΤΟΡΙΚΟ – Πρόσφατο

- Ερωτήσεις

Διάρκεια συμπτωμάτων

Αριθμός ζώων

Ταχύτητα μετάδοσης

Εξέλιξη

Επεμβάσεις

Εμβολιασμοί

Νοσηρότητα

Θνησιμότητα

ΙΣΤΟΡΙΚΟ – Πρόσφατο

- Προηγούμενες Θεραπείες

Απόκρυψη θεραπειών από ιδιοκτήτη

Σημαντικό στοιχείο για

- Διάγνωση
- Εκτίμηση αποτελεσματικότητας
- Εκτίμηση αξίας διενέργειας εξετάσεων
- Συνταγογράφηση (ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ)
- Κατάλοιπα – Χρόνος αναμονής

ΙΣΤΟΡΙΚΟ – Έκθεση

- Νεοεισερχόμενα στην εκτροφή
- Πάσχοντα νεοεισερχόμενα ή όχι
- Περιοδικότητα εισαγωγής ζώων στην εκτροφή
- Χειρισμοί κατά την είσοδο (εμβολιασμοί, προληπτικές θεραπείες κλπ)
- Ιστορικό εκτροφής προέλευσης νεοεισερχόμενων ζώων
- Μεταφορά των ζώων
- Ταξίδια

ΙΣΤΟΡΙΚΟ – Παλαιότερα νοσήματα

- Νοσηρότητα
- Θνησιμότητα
- Θεραπεία και αποτέλεσμα
- Προληπτικοί χειρισμοί

ΙΣΤΟΡΙΚΟ – Διαχείριση (Διατροφή)

- Ποιότητα και ποσότητα
- Βόσκησις
- Παράθεση τροφής
- Αλλαγές στη διατροφή
- Προέλευση τροφής
- Νερό

ΙΣΤΟΡΙΚΟ – Αναπαραγωγική Διαχείριση

- Ποσοστά αποβολών
- Διάρκεια αναπαραγωγικής περιόδου
- Ποσοστά εγκυμοσύνης
- Αγωνιμότητα
- Χρόνος από τοκετό
- Διάστημα μεταξύ τοκετού και σύλληψης
- Αριθμός νεογεννήτων
- Περιγεννητική θνησιμότητα
- Δυστοκίες

ΙΣΤΟΡΙΚΟ – Γενική Διαχείριση

- Υγιεινή, ιδιαίτερα στους χώρους άμελης και τους θαλάμους τοκετών
- Εγκαταστάσεις, επάρκεια χώρου, αποχέτευσης, ταΐστρες, ποιότητα δαπέδου, φωτισμού
- Αερισμός: κατεύθυνση αέρα, ρεύματα
- Δυνατότητα άσκησης

ΚΛΙΜΑ

- Θερμοκρασία
- Υγρασία
- Άνεμοι

Π.χ. Λοιμώδης ποδοδερματίτιδα σε περιόδους υγρασίας

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- Τοπογραφία και τύπος εδάφους
- Πυκνότητα του πληθυσμού
- Είδος και ποιότητα βοσκοτόπων
- Προέλευση και ποιότητα νερού
- Απόβλητα

ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ

- Ιστορικό
- Επισκόπηση
- Ψηλάφηση
- Ακρόαση
- Επίκρουση
- Απεικονιστικές μέθοδοι
- Ερευνητικές επεμβάσεις
- Εργαστηριακές εξετάσεις

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

1. Ρουχισμός
2. Μπότες και ποδονάρια
3. Ρολόι με λεπτοδείκτη ή χρονόμετρο (κινητό...)
4. Γάντια
5. Στηθοσκόπιο
6. Θερμόμετρο
7. Φακός (penlight)
8. Σφυράκι και πλάκα
9. Λαβίδα
10. Οφθαλμοσκόπιο-Ωτοσκόπιο
11. Χάρακας
12. Γραφική ύλη ή κάρτα
13. Φωτογραφική μηχανή
14. Απολυμαντικό
15. Δοχεία συλλογής
16. Βαμβακοφόροι στείλεοί

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Αναζήτηση και διαπίστωση συμπτωμάτων με την όραση

ΠΡΟΣΟΧΗ! Κατάλληλος φωτισμός (φυσικός συνήθως).

Ελέγχεται:

- Συμπεριφορά και συνείδηση
- Θρεπτική κατάσταση
- Εξωτερική εμφάνιση

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Συμπεριφορά σε σχέση με

- Τα άλλα ζώα της εκτροφής
- Τους ανθρώπους που τα φροντίζουν
- Τον κτηνίατρο

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Επίπεδο συνείδησης:

- Υπερδιέγερση

Μικρού βαθμού (Εγρήγορση και φυσιολογικές κινήσεις) = μέτριου βαθμού πόνος

Μεγάλου βαθμού (Εγρήγορση με έντονη κινητικότητα) = έντονος πόνος

Μανιώδης κατάσταση (έντονη επιθετικότητα και βίαιες κινήσεις)= λύσσα, οξεία τοξίκωση από μόλυβδο, ακετοναιμία

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Φυσιολογική
- Κατάπτωση: μικρή αυθόρμητη δραστηριότητα, υπνηλία, ανταποκρίνεται σε έντονα ηχητικά ερεθίσματα
- Ληθαργικότητα: υπνηλία με ανταπόκριση σε έντονα επώδυνα ερεθίσματα
- Κωματώδης κατάσταση: πλήρης απώλεια συνείδησης, μη ανταπόκριση σε έντονα επώδυνα ερεθίσματα

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Θρεπτική κατάσταση:

- Καχεξία
- Απίσχυση
- Φυσιολογική
- Παχυσαρκία

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Εξωτερική εμφάνιση:

- Σχήμα του σώματος, συμμετρία και σχετικό μέγεθος των διαφόρων περιοχών του σώματος.
- Αλλοιώσεις και μορφολογικές ανωμαλίες: Παρουσία, έδρα , διαστάσεις, όψη, χροιά

ΨΗΛΑΦΗΣΗ

Αναζήτηση και διαπίστωση συμπτωμάτων με την αφή

Χρησιμοποιούνται τα δάχτυλα, η πυγμή, η παλάμη.

- Άμεση
- Έμμεση
  - με ειδικό όργανο (καθετήρα, λαβίδα)
  - μέσω τοιχωμάτων (απευθυσμένο, κοιλιακά τοιχώματα)

ΨΗΛΑΦΗΣΗ

Ελέγχεται:

1. Ευαισθησία
2. Θερμοκρασία
3. Σύσταση
4. Σχήμα
5. Όγκος
6. Σχέσεις και όρια οργάνου, ιστού κλπ
7. Κινητικότητα
8. Σφυγμός

ΨΗΛΑΦΗΣΗ

Ψηλάφηση από το απευθυσμένο

- Δακτυλική στα ζώα συντροφιάς (παρουσία μορφωμάτων, έλεγχος του προστάτη)
- Βραχιόνιος στα μεγάλα ζώα (διάγνωση εγκυμοσύνης)

ΑΚΡΟΑΣΗ

Αναζήτηση και διαπίστωση συμπτωμάτων με την ακοή

ΠΡΟΣΟΧΗ! Ησυχία και πλήρης ακινητοποίηση του ζώου

- Άμεση: Διαταραχές φωνής, αναπνοής
- Έμμεση: Στηθοσκόπιο

Ελέγχεται:

Αναπνευστικό, Κυκλοφορικό, Πεπτικό

ΕΠΙΚΡΟΥΣΗ

*Αναζήτηση και διαπίστωση συμπτωμάτων με την ακοή και την αφή
(συνδυασμός ακρόασης και ψηλάφησης)*

- Άμεση: Απευθείας με τα δάκτυλα ή την πυγμή στην επιφάνεια
- Έμμεση: Πάνω στα δάκτυλα ή σε μεταλλική πλάκα

ΕΠΙΚΡΟΥΣΗ

- Ηχητικότητα
- Ευαισθησία
- Ανίχνευση υγρού
- Έλεγχος αντανακλαστικών

ΕΠΙΚΡΟΥΣΗ

Ήχοι

- Σαφής πνευμονικός: επίκρουση στα θωρακικά τοιχώματα πάνω στον πνεύμονα
- Σαφής τυμπανικός: επίκρουση πάνω στο όργανο που έχει αέρα (π.χ. μεγάλη κοιλία βοοειδών)
- Αμβλύς: επίκρουση πάνω σε στερεό όργανο που περιέχει υγρό
- Υπαμβλύς: επίκρουση σε όργανο με μικρή περιεκτικότητα σε αέριο ή παχιά τοιχώματα

ΕΠΙΚΡΟΥΣΗ

Ευαισθησία:

Πόνος εκδηλώνεται με ανησυχία ή αντίδραση, αμυντικές κινήσεις ή κραυγές.

Ανίχνευση υγρού:

Η κρούση λεπτών και μαλακών τοιχωμάτων κοιλότητας με υγρό προκαλεί κυματισμό ορατό ή αισθητό που ονομάζεται κλυδασμός

Ο κυματισμός που δέχεται η παλάμη η οποία εφάπτεται στο τοίχωμα της κοιλιακής κοιλότητας που περιέχει υγρό όταν κρούεται σημείο του απέναντι τοιχώματος λέγεται αντιτυπία

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΕΙΣ

- Ακτινοσκόπηση
- Υπερηχοτομογραφία
- Αξονική τομογραφία
- Μαγνητική τομογραφία
- Ωτοσκόπηση
- Ρινοσκόπηση
- Βρογχοσκόπηση
- Γαστροσκόπηση

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ

- Αιμοληψία
- Παρακέντηση
- Καθετηριασμός
- Βιοψία
- Έγχυση υγρού και έλεγχος διαβατότητας
- Διαγνωστική λαπαροτομή
- Νεκροψία

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

- Αιματολογικές
- Βιοχημικές
- Ορολογικές
- Κυτταρολογικές
- Μικροβιολογικές
- Παρασιτολογικές
- Εξέταση ούρου
- Τοξικολογικές

